ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 10ης Σεπτεμβρίου 2009 *

Στην υπόθεση C-366/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht München (Γερμανία) με απόφαση της 31ης Ιουλίου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Αυγούστου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

κατά

Adolf Darbo AG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz, E. Juhász, Γ. Αρέστη (εισηγητή) και J. Malenovský, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot
γραμματέας: N. Nanchev, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Μαΐου 2009,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, εκπροσωπούμενη από τον R. Burkhardt, Rechtsanwalt,

— η Adolf Darbo AG, εκπροσωπούμενη από τον D. Gorny, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Lumma και J. Möller,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Adam και την R. Loosli-Surrans,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη C. Pesendorfer,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Dowgielewicz,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον F. Erlbacher και την L. Pignataro-Nolin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 1995, για τα πρόσθετα τροφίμων πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών (ΕΕ L 61, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1998 (ΕΕ L 295, σ. 18, στο εξής: οδηγία 95/2), και του παραρτήματος Ι, μέρος ΙΙ, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2001/113/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2001, για τις μαρμελάδες, τα ζελέ και τις μαρμελάδες εσπεριδοειδών καθώς και την κρέμα καστάνου που προορίζονται για τη διατροφή του ανθρώπου (ΕΕ 2002, L 10, σ. 67).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (στο εξής: ZBW) και της Adolf Darbo AG (στο εξής: Darbo), εταιρίας αυστριακού δικαίου, σχετικά με την επιβολή στην τελευταία της απαγορεύσεως να διαθέσει στο εμπόριο στη Γερμανία μια μαρμελάδα έξτρα στην οποία έχει προστεθεί σορβικό κάλιο (Ε 202) ως συντηρητικό και της υποχρεώσεως να αποδώσει στη ZBW τα έξοδα της οχλήσεώς της.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Κατά τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 95/2, πρώτιστο μέλημα κάθε κανόνα σχετικού με τα πρόσθετα τροφίμων και με τους όρους χρήσεώς τους θα πρέπει να είναι η ανάγκη προστασίας του καταναλωτή.

4 Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής διευκρινίζει ότι, με βάση τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά και τοξικολογικά δεδομένα για τις εν λόγω ουσίες, ορισμένες εξ αυτών πρέπει να επιτραπούν μόνο για ορισμένα τρόφιμα και υπό ορισμένους όρους χρήσεως.

5 Κατά το άρθρο της 1, η εν λόγω οδηγία συνιστά ειδική οδηγία, που αποτελεί μέρος της γενικής οδηγίας κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 89/107/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα πρόσθετα που μπορούν να χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα τα οποία προορίζονται για ανθρώπινη διατροφή (ΕΕ 1989, L 40, σ. 27). Η οδηγία 95/2 εφαρμόζεται στα πρόσθετα τροφίμων, πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών, και δεν εφαρμόζεται στα ένζυμα, εξαιρουμένων εκείνων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα της οδηγίας αυτής.

6 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της εν λόγω οδηγίας, ως «συντηρητικά» νοούνται οι ουσίες οι οποίες παρατείνουν τον χρόνο διατηρήσεως των τροφίμων, προστατεύοντάς τα από τις αλλοιώσεις που προκαλούνται από τους μικροοργανισμούς.

7 Κατά το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 95/2:

«1. Μόνον οι ουσίες των παραρτημάτων I, III, IV και V, μπορούν να χρησιμοποιούνται σε τρόφιμα για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4.

[…]

4. Τα πρόσθετα των παραρτημάτων III και IV μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο στα τρόφιμα που αναφέρονται στα εν λόγω παραρτήματα και υπό τους όρους που καθορίζονται σε αυτά.

[…]»

8 Το παράρτημα III, τμήμα Α, της οδηγίας αυτής αφορά τα επιτρεπόμενα υπό όρους συντηρητικά και αντιοξειδωτικά, όπως είναι οι σορβικές, βενζοϊκές και p-υδροξυβενζοϊκές ενώσεις. Το σορβικό κάλιο μπορεί να προστίθεται στα ακόλουθα τρόφιμα:

«[…]

Μαρμελάδες, ζελέδες, μαρμελάδες εσπεριδοειδών χαμηλής περιεκτικότητος σε ζάχαρη και παρόμοια προϊόντα χαμηλών θερμίδων ή χωρίς ζάχαρη και άλλα προϊόντα επάλειψης με βάση τα φρούτα, Mermeladas

[…]»

9 Το παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα Β, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει ότι το διοξείδιο του θείου και τα διάφορα θειώδη άλατα μπορούν να προστίθενται στα ακόλουθα τρόφιμα:

«[…]

Μαρμελάδες, ζελέδες και μαρμελάδες εσπεριδοειδών όπως αναφέρονται στην οδηγίας 79/693/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τις μαρμελάδες, τους ζελέδες και τις μαρμελάδες εσπεριδοειδών καθώς και την κρέμα κάστανου (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/008, σ. 184, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 88/593/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Νοεμβρίου 1988 (ΕΕ L 318, σ. 44, στο εξής: οδηγία 79/693)] (εκτός από τις μαρμελάδες και τους ζελέδες εξαιρετικής ποιότητας) και άλλες παρόμοιες πάστες φρούτων προς επάλειψη, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων "χαμηλών θερμίδων".

[…]»

10 Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 79/693 ορίζει «ότι ήδη εμφανίσθηκε σε ορισμένες αγορές ένας νέος τύπος προϊόντων μειωμένης περιεκτικότητας σε ζάχαρη, αλλά όμως η βιομηχανική ανάπτυξη των προϊόντων αυτών δεν έχει ακόμα περατωθεί και ότι συνεπώς πρέπει, σε μια πρώτη φάση, να αφεθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να επεκτείνουν ή όχι στα εν λόγω προϊόντα τις ονομασίες των μαρμελάδων, των ζελέδων, των μαρμελάδων εσπεριδοειδών ή της κρέμας κάστανου […]».

11 Κατά το άρθρο της 1, η οδηγία αυτή εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, στη «μαρμελάδα» και στη «μαρμελάδα έξτρα».

12 Κατά το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κάθε κατάλληλη διάταξη ώστε τα προϊόντα που καθορίζονται στο παράρτημα I να μπορούν να τεθούν σε κυκλοφορία μόνον εάν ανταποκρίνονται στους ορισμούς και στους κανόνες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

13 Κατά το άρθρο 3 της οδηγίας 79/693:

«1. Η χρήση των ονομασιών που αναγράφονται στο παράρτημα I περιορίζεται στα προϊόντα που ορίζονται στο παράρτημα αυτό και των οποίων η περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία, προσδιορισμένη με διαθλασίμετρο, είναι ίση ή ανώτερη του 60 %.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν εξάλλου να επιτρέψουν στην επικράτειά τους τη χρήση των ονομασιών που αναγράφονται στο παράρτημα I, για να ορίσουν τα προϊόντα τα οποία, παρόλο ότι είναι καθ' όλα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, με εξαίρεση εκείνων που περιγράφονται στο παράρτημα III τμήμα B, εμφανίζουν μία περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία κατώτερη του 60 %.

[…]»

14 Το άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής προβλέπει τα εξής:

«Η επισήμανση των προϊόντων τα οποία ορίζονται στο παράρτημα Ι περιλαμβάνει επίσης τις ακόλουθες συμπληρωματικές ενδείξεις:

[…]

β) την ένδειξη "ολική περιεκτικότητα σε ζάχαρη:... γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια", όπου ο αναγραφόμενος αριθμός αντιπροσωπεύει τη διαθλασιμετρική τιμή του τελικού προϊόντος, προσδιορισμένη στους 20° Κελσίου, με ανοχή ± 3 βαθμούς διαθλασιμέτρου[…]».

15 Το παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τον ορισμό των τελικών προϊόντων και, μεταξύ άλλων, της μαρμελάδας έξτρα και της μαρμελάδας:

«[…]

1. μαρμελάδα έξτρα:

το μείγμα, οδηγημένο σε ενδεδειγμένη ως προς την πυκνότητα σύσταση, ζάχαρης και σαρκώματος φρούτου:

— είτε από ένα μόνο είδος φρούτου,

— είτε από δύο ή περισσότερα είδη φρούτων αποκλειομένων των μήλων, αχλαδιών, συμπυρήνων δαμάσκηνου, πεπονιών, καρπουζιών, σταφυλιών, κολοκυθιών, αγγουριών και τομάτων.

Η ποσότητα του σαρκώματος που χρησιμοποιείται για την παρασκευή 1 000 γρ. τελικού προϊόντος δεν είναι κατώτερη από:

450 γρ, γενικά,

[…]

2. μαρμελάδα:

το μείγμα, οδηγημένο σε ενδεδειγμένη ως προς την πυκνότητα σύσταση, ζάχαρης και σαρκώματος φρούτου ή/και πουρέ:

— είτε από ένα μόνο είδος φρούτου,

— είτε από δύο ή περισσότερα είδη φρούτων.

Η ποσότητα του σαρκώματος ή και του πουρέ που χρησιμοποιείται για την παρασκευή 1 000 γρ. τελικού προϊόντος δεν είναι κατώτερη από:

350 γρ, γενικά,

[…]».

16 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2001/113, η οποία κατάργησε την οδηγία 79/693 από της 12ης Ιουλίου 2003, η οδηγία 2001/113 εφαρμόζεται στα προϊόντα που ορίζονται στο παράρτημα Ι αυτής, εκτός από τα προϊόντα που προορίζονται για την παρασκευή αρτοσκευασμάτων ζαχαροπλαστικής, προϊόντων ζαχαροπλαστικής ή προϊόντων μπισκοτοποιίας.

17 Το παράρτημα Ι της οδηγίας 2001/113 δεν επέφερε καμία ουσιαστική αλλαγή στους ορισμούς των εννοιών «μαρμελάδα» και «μαρμελάδα έξτρα» που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 79/693. Το μέρος ΙΙ του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2001/113 προβλέπει επιπλέον τα εξής:

«Τα προϊόντα που ορίζονται στο μέρος Ι πρέπει να έχουν περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία, προσδιοριζόμενη με διαθλασιμετρία, ίση τουλάχιστον προς 60 %, εκτός από τα προϊόντα στα οποία τα σάκχαρα έχουν αντικατασταθεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου από γλυκαντικά.

Ωστόσο, με την επιφύλαξη του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/13/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων (ΕΕ L 109, σ. 29)], και για να ληφθούν υπόψη ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τη χρήση

των αποκλειστικών ονομασιών για τα προϊόντα τα οποία ορίζονται στο μέρος Ι και των οποίων η περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία δεν υπερβαίνει το 60 %.»

18 Το άρθρο 1, παράγραφος 3, της οδηγίας 94/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1994, για τα γλυκαντικά που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στα τρόφιμα (ΕΕ L 237, σ. 3), ορίζει ότι:

«3. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, οι εκφράσεις "χωρίς πρόσθετα σάκχαρα" και "με μειωμένες θερμίδες", οι οποίες απαντώνται στην στήλη ΙΙΙ του παραρτήματος, σημαίνουν:

— "χωρίς πρόσθετα σάκχαρα": χωρίς προσθήκη μονοσακχαρίτη ή δισακχαρίτη ή άλλου τροφίμου χρησιμοποιούμενου για τις γλυκαντικές του ιδιότητες,

— "με μειωμένες θερμίδες": με θερμίδες ελαττωμένες κατά 30 % τουλάχιστον σε σύγκριση με την αρχική τροφή ή με παρεμφερές προϊόν.»

Η εθνική νομοθεσία

Η γερμανική νομοθεσία

19 Το άρθρο 6 του κώδικα τροφίμων, σκευών και ζωοτροφών (Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuchs), της 1ης Σεπτεμβρίου 2005, ως είχε στις 26 Απριλίου 2006 (*BGBl.* 2006 I, σ. 945), προβλέπει τα εξής:

«Απαγορεύσεις προσθέτων για τρόφιμα

1) Απαγορεύεται

1. κατά την κατ' επάγγελμα παρασκευή ή επεξεργασία τροφίμων, που προορίζονται για εμπορία,

a) η χρησιμοποίηση μη επιτρεπομένων προσθέτων για τρόφιμα […],

[…]

2. η κατ' επάγγελμα εμπορία τροφίμων, τα οποία παρασκευάζονται ή τυγχάνουν επεξεργασίας σε αντίθεση προς την κατά το σημείο I απαγόρευση ή δεν

ανταποκρίνονται σε εκδοθείσα κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1 ή 2, σημεία 1 ή 5, κανονιστική απόφαση.»

20 Σύμφωνα με τους καταλόγους 1 και 2 που περιέχονται στο παράρτημα 5, τμήμα Α, της κανονιστικής αποφάσεως περί αδείας χρήσεως προσθέτων σε τρόφιμα για τεχνολογικούς σκοπούς (Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken), της 29ης Ιανουαρίου 1998 (*BGBl.* 1998 I, σ. 230), το σορβικό κάλιο επιτρέπεται μόνο για «μαρμελάδες, ζελέδες, μαρμελάδες εσπεριδοειδών χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη και παρόμοια προϊόντα χαμηλών θερμίδων ή χωρίς ζάχαρη και άλλα προϊόντα επάλειψης με βάση τα φρούτα mermeladas».

21 Κατά το άρθρο 4 της κανονιστικής αποφάσεως περί των μαρμελάδων και ορισμένων παρόμοιων προϊόντων (Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse), της 23ης Οκτωβρίου 2003 (*BGBl.* 2003 I, σ. 2151), τα τρόφιμα που έχουν ονομασία διαλαμβανόμενη στο παράρτημα I της αποφάσεως αυτής, χωρίς ωστόσο να πληρούν τους όρους παρασκευής που προβλέπει το παράρτημα αυτό, δεν μπορούν να διατίθενται κατ' επάγγελμα στο εμπόριο.

22 Το παράρτημα I, μέρος I, της εν λόγω κανονιστικής αποφάσεως καθορίζει, σύμφωνα με την οδηγία 2001/113, τις προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται κατά την παρασκευή της μαρμελάδας που χαρακτηρίζεται ως «μαρμελάδα έξτρα». Το μέρος ΙΙ του παραρτήματος αυτού προβλέπει τα εξής:

«1. Τα προϊόντα που ορίζονται στο μέρος I πρέπει να έχουν περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία […] ίση τουλάχιστον προς 60 %, εκτός από τα προϊόντα στα οποία η ζάχαρη έχει αντικατασταθεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου από γλυκαντικά σύμφωνα με την κανονιστική απόφαση περί αδείας χρήσεως προσθέτων.

[…]»

Η αυστριακή ρύθμιση

23 Το άρθρο 3 της κανονιστικής αποφάσεως της Υπουργού Υγείας και Γυναικών, περί των μαρμελάδων, ζελέδων, μαρμελάδων εσπεριδοειδών και της κρέμας κάστανου (Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Konfitüren, Gelees, Marmeladen und Maronenkrem), του 2004, (*BGBl.* II, 367/2004), ορίζει τα εξής:

«1. Τα προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, πρέπει να έχουν περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία […] ίση τουλάχιστον προς 60 %, εκτός από τα προϊόντα στα οποία η ζάχαρη έχει αντικατασταθεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου από γλυκαντικά. […]

2. Μαρμελάδες, ζελέδες, και μαρμελάδες εσπεριδοειδών χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη πρέπει να έχουν περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία κάτω του 60 % αλλά τουλάχιστον 45 % […]η περιεκτικότητά τους σε φρούτα πρέπει τουλάχιστον να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που ισχύουν για τα προϊόντα της κατηγορίας έξτρα.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

24 Υπό την ονομασία «μαρμελάδα έξτρα», η Darbo διαθέτει στο εμπόριο, τόσο σε συσκευασίες των 25 γρ. όσο και σε μεγάλα δοχεία, για την παρασκευή αρτοσκευασμάτων ζαχαροπλαστικής, μαρμελάδες που περιέχουν σορβικό κάλιο (Ε 202) και εμφανίζουν περιεκτικότητα σε ζάχαρη, ήτοι σε διαλυτή ξηρά ουσία, 58 %.

25 Η ZBW, ενάγουσα πρωτοδίκως της κύριας δίκης, θεώρησε ότι οι επίμαχες μαρμελάδες δεν ήταν χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη και ζήτησε ενώπιον του Landgericht München να υποχρεωθεί η Darbo να παύσει να εμπορεύεται στη Γερμανία τις εν λόγω μαρμελάδες και να της καταβάλει τα έξοδα που πραγματοποίησε για την όχληση της Darbo.

26 Η Darbo ζήτησε την απόρριψη της αγωγής, αναφέροντας ότι οι μαρμελάδες παρουσίαζαν χαμηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη, οπότε η προσθήκη του σορβικού καλίου επιτρεπόταν από την οδηγία 95/2. Έτσι, κατά την Darbo, δεδομένου ότι οι μαρμελάδες της διετίθεντο νομίμως στο εμπόριο στην Αυστρία, η εμπορία τους στη Γερμανία ήταν επίσης νόμιμη.

27 Με απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2007, το Landgericht München δέχθηκε την αγωγή της ZBW. Η Darbo άσκησε εν συνεχεία έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Oberlandesgericht München.

28 Κατά το δικαστήριο αυτό, αν η έκφραση «χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη», κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2, δεν περιλαμβάνει τις μαρμελάδες που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα», το σορβικό κάλιο δεν μπορεί να προστεθεί ως συντηρητικό στις εν λόγω μαρμελάδες. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Darbo δεν έχει τη δυνατότητα να εμπορεύεται τις μαρμελάδες της έξτρα ούτε στη Γερμανία ούτε στην Αυστρία.

29 Αν, αντιθέτως, οι μαρμελάδες έξτρα δεν αποκλείονται από τον ορισμό των «μαρμελάδων χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη», η έκβαση της υποθέσεως της κύριας δίκης εξαρτάται από τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι μαρμελάδες αυτές θεωρούνται ότι εμφανίζουν χαμηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη. Συναφώς, πρέπει να καθοριστεί αν η ως άνω έκφραση περιλαμβάνει επίσης τις μαρμελάδες που έχουν περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία 58 %.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht München αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει ο όρος “μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας” σε ζάχαρη του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2 […] την έννοια ότι περιλαμβάνει και μαρμελάδες που χαρακτηρίζονται ως “μαρμελάδα έξτρα”;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

α) Πως πρέπει, κατά τα λοιπά, να ερμηνευθεί η έκφραση "μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη" του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2 […];

β) Έχει η έκφραση αυτή, ειδικότερα, την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης μαρμελάδες χαρακτηριζόμενες ως "μαρμελάδα έξτρα" με περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία 58 %;

3. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα και στο δεύτερο ερώτημα, δεύτερο σκέλος:

Έχει [το παράρτημα Ι, μέρος ΙΙ, δεύτερο εδάφιο] της οδηγίας 2001/113 […] την έννοια ότι η χρήση της ονομασίας "μαρμελάδα έξτρα" μπορεί να επιτρέπεται και για μαρμελάδες με περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία μικρότερη από 60 %, όταν ο χαρακτηρισμός τους ως "μαρμελάδα" δεν εξαρτάται από λιγότερο αυστηρές προϋποθέσεις;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του δευτέρου ερωτήματος

31 Με τα δύο πρώτα ερωτήματα, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η έννοια «μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε

ζάχαρη», που διαλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2, περιλαμβάνει τις μαρμελάδες που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα» και έχουν περιεκτικότητα σε ζάχαρη 58 %.

32 Για να δοθεί απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα, πρέπει να καθοριστεί, πρώτον, αν η ονομασία «μαρμελάδες», κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, περιλαμβάνει επίσης τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα».

33 Η οδηγία 95/2, ως ειδική οδηγία, που αποτελεί μέρος της γενικής οδηγίας κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 89/107, αποσκοπεί στην εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση ορισμένων προσθέτων που μπορούν να χρησιμοποιούνται σε ορισμένα τρόφιμα τα οποία προορίζονται για την ανθρώπινη διατροφή.

34 Το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 95/2 αφορά τα συντηρητικά και τα αντιοξειδωτικά που μπορούν να επιτρέπονται υπό όρους σε ορισμένα τρόφιμα. Το τμήμα Α του παραρτήματος αυτού προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι το σορβικό κάλιο μπορεί να προστίθεται μόνο στις «μαρμελάδες, ζελέδες, μαρμελάδες εσπεριδοειδών χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη και [στα] παρόμοια προϊόντα χαμηλών θερμίδων ή χωρίς ζάχαρη και άλλα προϊόντα επάλειψης με βάση τα φρούτα, Mermeladas».

35 Το γράμμα της διατάξεως αυτής αναφέρει την έννοια «μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη», χωρίς ωστόσο να διευκρινίζει αν η ονομασία «μαρμελάδες» χρησιμοποιείται γενικώς, έτσι ώστε να περιλαμβάνει όχι μόνον τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες», αλλά και εκείνα που φέρουν τη μνεία «μαρμελάδες έξτρα».

36 Δεδομένου ότι η οδηγία 95/2 δεν ορίζει την ονομασία «μαρμελάδες», πρέπει να γίνει αναφορά στην οδηγία 79/693, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις μαρμελάδες, η οποία είχε εφαρμογή κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, προκειμένου να καθοριστεί αν, με γνώμονα την οδηγία αυτή, τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα» μπορούν να εμφανίζουν χαμηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη.

37 Πρέπει να διευκρινιστεί, συναφώς, ότι η οδηγία 2001/113, η οποία κατάργησε την οδηγία 79/693, από της 12ης Ιουλίου 2003, δεν επέφερε καμία ουσιαστική αλλαγή στους ορισμούς των εννοιών «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα», που προβλέπονται στην οδηγία 79/693.

38 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/693 προβλέπει ότι η χρήση των ονομασιών που αναγράφονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής περιορίζεται στα προϊόντα που ορίζονται στο παράρτημα αυτό και των οποίων η περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία, προσδιορισμένη με διαθλασίμετρο, είναι ίση ή ανώτερη του 60 %.

39 Επιπλέον, κατά την παράγραφο 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω άρθρου 3, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην επικράτειά τους τη χρήση των ονομασιών «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα» για να ορίσουν τα προϊόντα τα οποία, παρόλον ότι είναι σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις της εν λόγω οδηγίας, εμφανίζουν περιεκτικότητα σε διαλυτή ξηρά ουσία κατώτερη του 60 %.

40 Όπως προκύπτει από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 79/693, ο κοινοτικός νομοθέτης εκδήλωσε τη βούληση, με την εξαίρεση αυτή, να παράσχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επεκτείνουν ή όχι στα προϊόντα χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη τις έννοιες που περιέχονται στο παράρτημα Ι αυτής.

41 Περαιτέρω, σύμφωνα με το παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής, η μαρμελάδα συνίσταται στο μείγμα, που έχει αποκτήσει την ενδεδειγμένη ως προς την πυκνότητα σύσταση, ζάχαρης και σαρκώματος φρούτου ή/και πουρέ από ένα ή από περισσότερα είδη φρούτων. Το παράρτημα αυτό αναφέρει επίσης ότι η ποσότητα σαρκώματος φρούτου ή/και πουρέ που χρησιμοποιείται για την παρασκευή 1 000 γρ. τελικού προϊόντος δεν μπορεί να είναι κατώτερη από 350 γρ. γενικά.

42 Η μαρμελάδα έξτρα συνίσταται, κατά την έννοια του εν λόγω παραρτήματος, στο μείγμα, που έχει αποκτήσει την ενδεδειγμένη ως προς την πυκνότητα σύσταση, ζάχαρης και σαρκώματος από ένα ή από περισσότερα είδη φρούτων, εξαιρουμένων

ορισμένων φρούτων που δεν μπορούν να αναμειχθούν. Το ίδιο αυτό παράρτημα ορίζει ότι η ποσότητα σαρκώματος φρούτου που χρησιμοποιείται για την παρασκευή 1 000 γρ. τελικού προϊόντος δεν πρέπει να είναι κατώτερη από 450 γρ. γενικά.

43 Από τους ορισμούς αυτούς προκύπτει ότι οι διαφορές που υφίστανται μεταξύ των δύο αυτών ονομασιών «μαρμελάδας» συνίστανται βασικά στην πυκνότητα και στην ποσότητα σαρκώματος φρούτου που χρησιμοποιείται για την παρασκευή τους.

44 Συναφώς, από κανένα στοιχείο των διατάξεων της οδηγίας 79/693 δεν προκύπτει ότι τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα» πρέπει να εμφανίζουν περιεκτικότητα σε ζάχαρη μεγαλύτερη από αυτήν των προϊόντων που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες» ή ότι μόνον τα τελευταία αυτά προϊόντα μπορούν να εμφανίζουν χαμηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη.

45 Τέλος, όσον αφορά ειδικότερα την οδηγία 95/2, πρέπει να τονιστεί ότι άλλες διατάξεις που προβλέπονται στα παραρτήματά της αφορούν χωριστά και ρητώς τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες» ή ως «μαρμελάδες έξτρα».

46 Συγκεκριμένα, το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 95/2, που επαναλαμβάνει τα τρόφιμα στα οποία μπορεί να χρησιμοποιείται περιορισμένος αριθμός προσθέτων του παραρτήματος Ι αυτής, περιέχει δύο χωριστούς καταλόγους προσθέτων ανάλογα με το αν πρόκειται για τις ονομασίες «μαρμελάδες» ή «μαρμελάδες έξτρα», κατά την έννοια της οδηγίας 79/693.

47 Το παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα Β, της οδηγίας 95/2, σχετικά με την υπό όρους άδεια προσθήκης σε ορισμένα τρόφιμα του διοξειδίου του θείου και των θειωδών αλάτων, αφορά τις «μαρμελάδες, ζελέδες και μαρμελάδες εσπεριδοειδών όπως αναφέρονται στην οδηγία 79/693/ΕΟΚ (εκτός από τις μαρμελάδες και τους ζελέδες εξαιρετικής ποιότητας) και άλλες παρόμοιες πάστες φρούτων προς επάλειψη, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων "χαμηλών θερμίδων"». Η διάταξη αυτή εξαιρεί ρητώς την προσθήκη των ουσιών αυτών στα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα».

48 Επομένως, ο κοινοτικός νομοθέτης, όταν καθόρισε τους καταλόγους που προβλέπονται στα παραρτήματα ΙΙ και ΙΙΙ, τμήμα Β, της οδηγίας 95/2, προκειμένου να προσδιορίσει, αφενός, τα τρόφιμα στα οποία μπορεί να χρησιμοποιείται περιορισμένος αριθμός από τα πρόσθετα του παραρτήματος Ι της οδηγίας και, αφετέρου, τα συντηρητικά και τα αντιοξειδωτικά, όπως είναι το διοξείδιο του θείου και τα θειώδη άλατα, που επιτρέπονται υπό όρους, διέκρινε σαφώς τις ονομασίες «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα», κατά την έννοια της οδηγίας 79/693.

49 Το παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2 δεν επιτρέπει όμως την προσθήκη συντηρητικών, όπως το σορβικό κάλιο, παρά μόνο στις μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη, χωρίς πρόσθετες ενδείξεις όσον αφορά τον χαρακτηρισμό τους.

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η ονομασία «μαρμελάδες», κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2, χρησιμοποιείται γενικώς και περιλαμβάνει τόσο τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες» όσο και αυτά που φέρουν την ονομασία «μαρμελάδες έξτρα».

51 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν οι μαρμελάδες έξτρα, όπως αυτές τις οποίες εμπορεύεται η Darbo και των οποίων η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι 58 %, μπορούν να χαρακτηριστούν ως «μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη», κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2.

52 Συναφώς, πρέπει, καταρχάς, να τονιστεί ότι, μολονότι η διάταξη αυτή δεν αναφέρει κανένα κατώτατο όριο κάτω από το οποίο μια μαρμελάδα μπορεί να θεωρηθεί χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη, η κατά γράμμα ερμηνεία της εκφράσεως αυτής παραπέμπει σε σημαντική μείωση της περιεκτικότητας σε ζάχαρη σε σχέση με συγκεκριμένη περιεκτικότητα αναφοράς. Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη χρησιμοποιεί το επίθετο «χαμηλή» για να χαρακτηρίσει την περιεκτικότητα σε ζάχαρη που απαιτείται για τις μαρμελάδες όσον αφορά την ως άνω προσθήκη.

53 Η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζει με τις γραπτές παρατηρήσεις της ότι η οδηγία 95/2 χρησιμοποιεί κατά απολύτως ισοδύναμο τρόπο τις έννοιες «χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη» και «χαμηλών θερμίδων». Η κυβέρνηση αυτή παραπέμπει, κατά συνέπεια, στον ορισμό της έννοιας «χαμηλών θερμίδων», κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, της οδηγίας 94/35, σύμφωνα με τον οποίο η έννοια αυτή απαιτεί μείωση κατά 30 % τουλάχιστον σε σύγκριση με το αρχικό τρόφιμο ή με παρεμφερές προϊόν.

54 Συναφώς, αρκεί να τονιστεί ότι, σύμφωνα με τα διάφορα παραρτήματα της οδηγίας 95/2, οι δύο αυτές έννοιες χαρακτηρίζουν διαφορετικά προϊόντα, ήτοι, αφενός, τις μαρμελάδες και, αφετέρου, τα παρεμφερή προς τις μαρμελάδες προϊόντα. Επομένως, ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θεώρησε τις δύο αυτές έννοιες ως απολύτως ισοδύναμες και η έννοια «χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη» δεν προϋποθέτει οπωσδήποτε μείωση κατά 30 % σε σχέση με συγκεκριμένη τιμή αναφοράς.

55 Εν πάση περιπτώσει, όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από την κατά γράμμα ερμηνεία των δύο αυτών εννοιών προκύπτει ότι αυτές απαιτούν, όσον αφορά την προσθήκη του συντηρητικού θειούχου καλίου, σημαντική μείωση της περιεκτικότητας σε ζάχαρη των μαρμελάδων ή των θερμίδων των παρεμφερών προς αυτές προϊόντων.

56 Πρέπει, εν συνεχεία, να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 3, της οδηγίας 95/2, τα συντηρητικά αποτελούν ουσίες οι οποίες παρατείνουν τον χρόνο διατηρήσεως των τροφίμων, προστατεύοντάς τα από τις αλλοιώσεις που προκαλούνται από τους μικροοργανισμούς.

57 Σύμφωνα με τα επιστημονικά και τεχνολογικά κριτήρια βάσει των οποίων θεσπίστηκε η οδηγία 95/2, η τεχνολογική ανάγκη προσθήκης ενός συντηρητικού, όπως είναι το σορβικό κάλιο, στις μαρμελάδες προκύπτει μόνο για εκείνες που είναι χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη, καθόσον η ποσότητα ζάχαρης που περιέχουν δεν αρκεί για να διασφαλιστεί η συντήρησή τους.

58 Σύμφωνα όμως με τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 95/2, πρώτιστο μέλημα κάθε κανόνα σχετικού με τα πρόσθετα τροφίμων και με τους όρους χρήσεώς τους πρέπει να είναι η ανάγκη προστασίας του καταναλωτή.

59 Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/2, μόνον οι ουσίες των παραρτημάτων I, III, IV και V μπορούν να χρησιμοποιούνται σε τρόφιμα για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4, της οδηγίας αυτής.

60 Συναφώς, το Δικαστήριο έκρινε ότι η τεχνολογική ανάγκη συνδέεται στενά με την αξιολόγηση του τι είναι αναγκαίο για την προστασία της δημόσιας υγείας. Πράγματι, ελλείψει τεχνολογικής ανάγκης δικαιολογούσας τη χρήση προσθέτου, ουδείς λόγος δικαιολογεί την τυχόν επέλευση του κινδύνου για την υγεία που απορρέει από την έγκριση χρήσεως του προσθέτου αυτού (βλ. απόφαση της 20ής Μαρτίου 2003, C-3/00, Δανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-2643, σκέψη 82).

61 Ο σκοπός αυτός της προστασίας της δημόσιας υγείας απαιτεί, επομένως, τον περιορισμό της χρήσεως των προσθέτων αυτών στα τρόφιμα και, ιδίως, των συντηρητικών όπως το σορβικό κάλιο σε περίπτωση υπάρξεως ειδικής τεχνολογικής ανάγκης. Συναφώς, το παράρτημα III, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2 απαιτεί τη σημαντική μείωση της περιεκτικότητας σε ζάχαρη των μαρμελάδων προκειμένου να καλυφθεί, με την προσθήκη του σορβικού καλίου, μια τεχνολογική ανάγκη συντήρησης.

62 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η τιμή αναφοράς της περιεκτικότητας σε ζάχαρη των μαρμελάδων καθορίστηκε στο 60 % με την οδηγία 79/693, τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες έξτρα», όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη, και των οποίων η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι 58 %, εμφανίζουν περιεκτικότητα σε ζάχαρη ελαφρώς μικρότερη σε σχέση με αυτή την τιμή αναφοράς του 60 %.

63 Πρέπει, τέλος, να προστεθεί ότι, όπως τόνισε η Γαλλική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας 79/693 προβλέπει ότι η επισήμανση των προϊόντων τα οποία ορίζονται στο παράρτημα I της

οδηγίας αυτής, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται αυτά που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα», πρέπει να περιλαμβάνει την υποχρεωτική ένδειξη «ολική περιεκτικότητα σε ζάχαρη: ... γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια» με ανοχή ± 3 βαθμούς διαθλασιμέτρου.

64 Ο κοινοτικός νομοθέτης αναγνώρισε έτσι ότι μια διακύμανση συν πλην 3 μονάδων σε σχέση με μια τιμή αναφοράς 60 % δεν μπορεί να τροποποιήσει σημαντικά την περιεκτικότητα σε ζάχαρη των προϊόντων που χαρακτηρίζονται ως «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα». Εν προκειμένω, μια μαρμελάδα έξτρα της οποίας η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι 58 % παραμένει εντός των ορίων της ανοχής που προέβλεψε ο κοινοτικός νομοθέτης όσον αφορά την ένδειξη της περιεκτικότητας σε ζάχαρη στην επισήμανση των επίμαχων προϊόντων.

65 Επομένως, λαμβανομένων υπόψη του γράμματος του παραρτήματος ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2, της τεχνολογικής ανάγκης που απαιτείται για την προσθήκη των συντηρητικών και του σκοπού της προστασίας της δημόσιας υγείας, που προβλέπονται στην οδηγία αυτή, η εν λόγω διάταξη δεν αφορά τις μαρμελάδες αυτές.

66 Επομένως, στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η έννοια «μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη», που διαλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2, αφορά μαρμελάδες χαρακτηριζόμενες ως «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα» των οποίων η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι σημαντικά μειωμένη σε σχέση με την τιμή αναφοράς του 60 %. Προϊόντα χαρακτηριζόμενα ως «μαρμελάδες έξτρα» των οποίων η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι 58 % δεν μπορούν να θεωρούνται ότι είναι χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

67 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο τρίτο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.

Επί των δικαστικών εξόδων

68 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η έννοια «μαρμελάδες χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη», που διαλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα Α, της οδηγίας 95/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 1995, για τα πρόσθετα τροφίμων πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1998, αφορά μαρμελάδες χαρακτηριζόμενες ως «μαρμελάδες» και «μαρμελάδες έξτρα» των οποίων η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι σημαντικά μειωμένη σε σχέση με την τιμή αναφοράς του 60 %. Προϊόντα χαρακτηριζόμενα ως «μαρμελάδες έξτρα» των οποίων η περιεκτικότητα σε ζάχαρη είναι 58 % δεν μπορούν να θεωρούνται ότι είναι χαμηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

(υπογραφές)